

VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB

Tandori Dezső: „Barátaim a fűben, Barátaim a fűben”

1996. május 1.

Újra Alíznál

Valahol erre nyugszol – Már magad se tudod, hol: Nincs semmi ellene, Mit tudnod kellene.	Végtelen egyedüllet Parazsa kicsi füstjét A hideg levegőbe: Cigaretám erőre
Itt minden ellenem van, Azzal is, ha velem van: Nem törődöm veled? Ez meg ő ellene.	Kapva a levegőbe Kanyarítja, belőle Madár-alak, csalul Szürkélve, alakul.
Rézsűből, barna útból Kezd kinőni a tyúkhúr, Mindenek egyszerűje, Derűje és terűje.	Ez így igaz, de mi Fű lenne valami Oly feltétele-kezdet, Hogy ne pusztulni kezdjek,
Kijöttem ide hozzád, Már nincs kit-mit: ha hoznák Tört madárvoltodat, Mint rég, nem holtodat,	Csak múljon el az éj Velem. Semmi beszély Ne kezdődjék el reggel, Ahogy épp-hallgatott-el
Ami lett. S mi lett volna. Nem érzek. Ez a dolga (Ennek). Ezek szerint. A Föld fűvel kering,	Este, hogy elsodort Valami, mint a port, Füves erózió Rézsűje volna jó,
Veletek, protokkal, A tabáni hegyoldal. Elmélyedés a föld, Ízekig körbetölt	Ne kéne semmi másra, Erre a túlhalásra, Ne vihetne haza Nap szaka, éj szaka:
Ott, hol soha se voltál: „Köröttes-lét”. Körüljár A nálam-már-valóbb. Ez ma gondolatod.	Lennénk a fű maga, Két fűmag távola, Elszállva kétfelé: És szívünk értené.
Itt végre újra sírok, Mert végre újra bírok. Megyek. Ma végre: voltál Nekem. Ez körbepólyál.	Megj.: Köszönettel e vers Nekik, akik októberi Kamra-estemen ott voltak, akikkel jól voltam ott, és ez újra – ha csak átmenet is – „előszabadított”.

A HAZA REMÉNYTELEN ÜGYE

Zappe László

Kis híján negyedszázada, 1991 koranyarán, Kaposváron *Mohácsi János* fergeteges rendszerváltás-paródiát rendezett *Friedrich Dürrenmatt* A nagy Romulus című „történelmietlen történelmi komédiájából”. Minden mondatából az akkori korra lehetett ismerni. A svájci író darabjának szellemessége abból az alapgondolatból fakad, hogy az utolsó római császár történelmi feladatának véli Róma elpusztítását. Büntetni kívánja a véres, erőszakos hódításokon alapuló birodalmat. Azért lett császár, hogy betölthesse ezt a történelmi küldetést, hogy semmittevéssel tönkretége, s végül kiszolgáltassa országát a feltartóztathatatlanul előretörő germánoknak. Ám furcsa viselkedését, amellyel elodáz, halogat, és ha kell, megakadályoz minden próbálkozást a haza megmentésére, s amelyet sem környezete, sem a nézők nem tudnak másnak betudni, mint kóros lustaságnak, tompultságnak, esetleg végtelen cinizmusnak, csak az utolsó jelenetben magyarázza meg. Akkor, amikor a hódító germán vezérről, *Odoakerről* is kiderül, hogy pusztán belpolitikai kényszerből, a népében, seregében túltengő hazafias indulatok leszerelése végett hódít, és csak azért csörtetett Rómáig, hogy behódoljon *Romulusnak*, aki megszabadíthatná alattvalói túlbuzgalmától. Így végül mindketten csalódnak, a történelem iszonyatait nem lehet kijátszani, megelőzni, eltéríteni. A formátumos katasztrófa-politika fikciója alkalmas tükörnek bizonyult akkor, hogy korábbi néhány esztendő eseményeire ismerjünk.

Most a Kaposvári Egyetemen 2010-ben alakult K2 társulat vette elő Dürrenmatt művét. Létrehozói, vezetői, előadásai rendezői, *Benkő Benke* és *Fábián Péter* akkoriban legfőljebb óvodások lehettek, vagy még azok se. De mára remekül elsajátították a Mohácsi-módszert. Roppant szorgalommal és sokszor remek eredménnyel alkalmazzák korunkra a klasszikus meg a nem is annyira klasszikus alkotásokat.

A K2 Bakfitty című előadásában, amelyet a Stúdió „K”-val együttműködve hoztak létre, a katasztrófahelyzet állapotát mai viszonyainkra vonatkoztatják. Teljes sikerrel. Noha a napi politika szintjén éppen nem látszik túl közelinek semmiféle kívánatos vagy nem kívánatos átalakulás. A történelmi „katasztrófa” most éppen nem látszik olyan közeli jövőnek, mint amilyen közeli múlt volt 1991-ben. De ettől a helyzet még lehet minőségileg olyan. Sőt, minél mozdíthatatlanabbnak látszik, annál inkább. Ennek megjelenítéséhez nem szükséges a nagy Romulus alaptörténetét lényegesen átalakítani, de még a rendszerváltás dolgaival sem muszáj feltétlenül elszakadni. Az éppen összeomló rendszer menekülő urai itt is lázas iratmegsemmisítésbe kezdenek. Úgy látszik, a nyomok, a bizonyítékok eltüntetésének gesztusa örök.

A jelen igazán izgalmasan mégis a szövegben, apró motívumokban, félzavakban és főképp a színészi alakításokban, a játéktílusban bujkál. Epizódokban, látszólagos mellékszerepekben. *Piti Emőke* magát csábosan-cinikusan illegető görög műkereskedője mintha magát is árulná, ámde elérhetetlen üzletasszonyi fölény biztos tudatában. *Domokos Zsolt* és *Borsányi Dániel* komornyikkettőse lenéző együttérzéssel, kételkedő rokonszenvvel szolgálja a különösen viselkedő főnököt. *Pallagi Melitta* érzéseiben bizonytalan, megszeppent kislánként éli végig a történelmi vihart. *Spilák Lajos* pompásan gyúrja egybe a mesebeli jötevő és a könyörtelenül praktikus üzletember karikatúráját. *Homonnai Katalin* nyúzott belügyminiszter, *Sipos György* hajszolt hadügyminiszter, Horváth Szabolcs minden megoldásra pókerarccal kész menekülő bizánci császár. *Lovas Dániel* mintha valóban halálra hajszolná magát a haza megmentése iránti buzgalmában, *Viktor Balázs* meg a több évi fogságból menekült fiatalember szerepében a történelem egyetlen valódi áldozataként hitellel mutatkozik. *Rózsa Krisztián* a morcosnak látszó, de alapjában jámbor germán vezér. *Nyakó Júlia* mint császárné a haza ambiciózus anyja. *Nagypál Gábor* remek formában hozza színre a konokon semmittevő, célját rejtgető, de a haza reménytelen ügye iránti véleményét pillanatra sem titkoló uralkodót. ●

BUDAPEST 2004-ben visszakapta patinás folyóiratát. A BUDAPEST olvasói közül jó néhányan már az új folyam tíz hiánytalan évfolyamának büszke birtokosai, de többen vannak azok, akik az elmúlt években csatlakoztak előfizetőink, barátaink táborához.

Szerkesztőségünk – és műhelye, a Nagy Budapest Törzsszál – úgy gondolja: a mögöttünk lévő évtized publikációi elegendő alapot adnak ahhoz, hogy azokat az értékeket: írásokat, képeket, amelyeket az elmúlt években közreadtunk, tematikus repertóriumokban is hozzáférhetővé tegyünk régi és új olvasóink számára. Az Egy város képei című kiadvánnyal tavaly indított sorozatunk következő, idej első kötetét:

A BUDAPEST PLUSZ à la carte

című válogatást Szántó András gazdagon illusztrált írásaiból szerkesztettük és a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum támogatásával adjuk ki. A piacok világról, a nyári vendéglők történetéről, a cukrászdákról mesél.

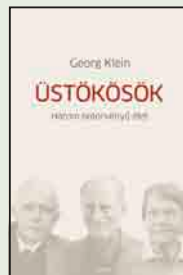
Előfizetőink (a postázási díjjal együtt) 1500 forintért vásárolhatják meg.

Megrendelni az összeg banki átutalásával, postai utalványon vagy a <http://www.budapestfolyoirat.hu/elofizetes-vasarlas-menuponton> lehet.

Kérjük: MINDEN ESETBEN GONDOSAN TŰNTESSE FEL a nevet és a postai címet, akinek és ahová a lapszámot postázzuk. A kiadó hivatalában – PRESSXPRESS Bt. 1037 Budapest, Vörösvári út 119-121 – hétköznapokon személyesen is megvásárolhatja a kiadványt.

Kapható továbbá az Írók Könyvesboltjában (VI., Andrássy út 45.), a FUGA Budapesti Építészeti Központban (V. Petőfi Sándor utca 5.), a Budapest Antikváriumban (IX., Üllői út 11-13), a Litea Könyvesbolt és Teázóban (I. Hess András tér 4.).

KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ

GEORG KLEIN: ÜSTÖKÖSÖK – HÁROM ÖNTÖRVÉNYŰ ÉLET

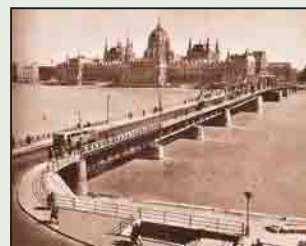
Corvina Kiadó

Új esszékötetében Georg Klein három kiemelkedő jelentőségű alkotó, a zeneszerző Bartók Béla, a genetikus Seymour Benzer és az orvosi Nobel-díjjal kitüntetett botanikus Barbara McClintock pályájának bemutatásával és munkásságának elemzésével nagyszabású szellemi kalandozásra invitálja az olvasót. A közös vonásokat keresi és mutatja fel a három öntörvényű életben, miközben a laikus számára is érthetővé teszi életművük úttörő jelentőségét. A szerzőt ugyanaz a szenvedély hajtja, mint hőseit: a gondolkodás szenvedélye, a művészet, a tudomány, a másik ember, a világ működése iránti olthatatlan érdeklődés.

Ára: 2 990 Ft

A Budapest Antikvárium ajánlata A DEMOKRATIKUS MAGYARORSZÁG ÚJJÁÉPÍTÉSE

Szerkesztette: Ráth László

A Kisiparosok Országos Szabadszervezetének kiadása (1947). A felvételeket készítette a Magyar Képszolgálat. Kiadói félvázson kötésben. Rendkívül gazdag képanyaggal illusztrálva!

Ára: 10 000 Ft

A könyv megvásárolható a Budapest Antikváriumban (1091 Bp., Üllői út 11-13.). Folyamatosan frissülő választék-ból böngészhet honlapunkon: www.budapestantikvarium.hu

VIRTUÓZOK – CD MELLÉKLETTEL

Holnap Kiadó

A műsorban szereplő tehetséges fiatal zenészek most interjúkban mesélnek arról, hogyan vált életük részévé a zene, amely számukra sikerélményt és önbizalmat ad. Beavatnak mindennapjaikba: kiderül, egyikük sem csodabogár, terveik, álmaik aligha különböznek más gyerekek vágyaitól. Megszólalnak a szülők és a tanárok is, akik nem hallgatják el a zenetanulással járó nehézségeket, kétségeiket sem. A zsűritagok és a televíziósok pedig a beszélgetésekben is a komolyzenét körbevevő falakat lebontva teszik mindenki számára közérthetővé, szerethetővé a klasszikus muzsikát.

Ára: 4 900 Ft